

UCHWAŁA NR XXVIII.91.S.2022

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 6 grudnia 2022 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały nr XXVIII/237/2022 Rady Gminy Krzęcin z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie poboru inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwala, co następuje:

- §1. Stwierdza się nieważność § 2 i § 3 uchwały Nr XXVIII/237/2022 Rady Gminy Krzęcin z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie poboru inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.
- §2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXVIII/237/2022 Rady Gminy Krzęcin z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie poboru inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 14 listopada br., została objęta postępowaniem nadzorczym na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, zgodnie z którym właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa.

We wstępnej ocenie Kolegium przedmiotowa uchwała budziła wątpliwości co do zgodności z prawem z uwagi na uregulowanie § 2 i § 3 uchwały postanowień wykraczających poza regulacje będące realizacją delegacji przyznanej organowi stanowiącemu przepisami art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym. Powtórzenie w § 2 i § 3 uchwały postanowień uregulowanych przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.), a także ograniczenie w § 2 ust. 2 uchwały możliwości wpłaty przez inkasentów pobranych należności jedynie do kasy Urzędu Gminy (z pominięciem rachunku bankowego Gminy).

W związku z powyższym, wszczęto postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały, o czym powiadomiono Przewodniczącą Rady Gminy Krzęcin pismem z dnia 25 listopada br. (znak: K.420.37.2022). W treści pisma wskazano, że ostateczne badanie uchwały odbędzie się na posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 6 grudnia 2022 r. oraz, że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć upoważniony przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

Kolegium Izby ostatecznie zbadało wymienioną uchwałę na posiedzeniu w dniu 6 grudnia br., w którym nie uczestniczyli przedstawiciele jednostki, jak również do dnia posiedzenia Kolegium jednostka nie skorzystała z możliwości przekazania swojego stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Kolegium zważyło, co następuje.

Uchwała Nr XXVIII/237/2022 Rady Gminy Krzęcin z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie poboru inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, w zakresie postanowień § 2 i § 3, została podjęta z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452, z późn. zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888, z późn. zm.), § 4 ust. 1 w zw. z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) oraz § 28 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208 poz. 1375), co implikuje stwierdzenie nieważności wskazanej w sentencji części uchwały.

Badana uchwała dotycząca poboru inkasa podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z art. 7 i 94 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego mogą ustanawiać akty prawa miejscowego jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w ustawach, a zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa. Przepisami rangi ustawowej zawierającymi upoważnienie dla rady gminy w sprawie inkasa podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego są odpowiednio art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, z których wynika, że rada gminy może, w drodze uchwały, zarządzić pobór wymienionych podatków w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i określić wysokość wynagrodzenia za inkaso. Rada Gminy Krzęcin w drodze § 2 ust. 1 uchwały zobowiązała inkasentów do pobierania podatków wymienionych w § 1 ust. 1, od osób zobowiązanych do ich uiszczenia oraz wydawania wpłacającemu pokwitowania na dowódzie wpłaty kwitariusza przychodowego. Ponadto na mocy ust. 2 zobowiązano inkasentów do wpłacania pobranych należności z tytułu podatków do kasy Urzędu Gminy pierwszego dnia roboczego po ostatnim dniu, w którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego wpłata podatku powinna nastąpić. W drodze § 3 uchwały zawarto regulację, że inkasent odpowiada całym swoim majątkiem za pobrane, a nie wpłacone w terminie podatki. W ocenie Kolegium wymienione uregulowania § 2 i § 3 uchwały wykraczają poza normy kompetencyjne wynikające z przytoczonych przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku rolnym i ustawy o podatku leśnym.

Uregulowanie zobowiązania inkasentów do pobierania podatków (§ 2 ust. 1 uchwały), wpłacania pobranych należności z tytułu podatków pierwszego dnia roboczego po ostatnim dniu, w którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego wpłata podatku powinna nastąpić (§ 2 ust. 2 uchwały) wskazanie, iż inkasent odpowiada całym swoim majątkiem za pobrane, a nie wpłacone w terminie podatki (§ 3 uchwały) jest powtórzeniem regulacji ustawowych zawartych w odpowiednio art. 9, art. 47 § 4a oraz art. 30 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa. Powyższe powtórzenie regulacji ustawowych jest w ocenie Kolegium sprzeczne z wymogiem określonym w § 4 ust. 1 w zw. z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „zasad techniki prawodawczej”, zgodnie z którym ustawa (również akt prawa miejscowego) nie może powtarzać przepisów zamieszczonych w innych ustawach.

W drodze § 2 ust. 1 przedmiotowej uchwały postanowiono, że zobowiązuje się inkasentów do wydawania wpłacającemu pokwitowania na dowódzie wpłaty kwitariusza przychodowego, tym samym Rada Gminy Krzęcin wskazała rodzaj dokumentu służącego do poboru wymienionych podatków. Przedmiotowa kwestia została uregulowana w § 28 i § 29 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek

samorządu terytorialnego. Zgodnie z przywołanymi przepisami rozporządzenia „dowodem pobrania przez inkasenta wpłaty podatku jest pokwitowanie na blankiecie z kwitariusza przychodowego” oraz „po zakończeniu rozliczenia i ewentualnego postępowania, wynikającego z rozliczenia, dokumenty złożone przez inkasenta podlegają przechowaniu w urzędzie obsługującym organ podatkowy, z wyjątkiem kwitariuszy niecałkowicie wykorzystanych, które zwraca się inkasentowi, jednakże dotyczące ich dowody wpłat zatrzymuje się i wykorzystuje przy sprawdzeniu kwitariusza, gdy zostanie zwrócony po całkowitym wykorzystaniu”.

Na mocy § 2 ust. 2 uchwały ograniczono możliwość wpłacania przez inkasentów pobranych należności z tytułu podatków jedynie do kasy Urzędu Gminy, co w ocenie Kolegium stoi w sprzeczności z przepisem § 28 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego. Przywołany przepis rozporządzenia wskazuje możliwość wpłaty pobranych podatków na rachunek bankowy urzędu lub do kasy.

W tym stanie rzeczy Kolegium orzekło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

*Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie
Bogusław Staszewski
(podpisano certyfikatem kwalifikowanym)*

